

УДК 338.48

Чорненко Н. В., к.геогр.н., доц., Євлах В.С.

Національний університет «Львівська політехніка», Україна

ДОСВІД ГРУЗІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Chornenka N.V. Ph.D., Assoc. Prof., Yevlakh V.S.

EXPERIENCE OF GEORGIA FOR INCREASING EFFECTIVENESS OF TOURISM BUSINESS IN UKRAINE

У сучасних умовах туристична галузь України знаходиться в нелегкому становищі. Негативне інформаційне поле навколо держави, складна політична та економічна ситуація призвела до різкого спаду іноземних туристичних потоків. Зрозуміло, що необхідно удосконалювати туристичну сферу, адже крім економічних вигод, вона може здійснити значний вклад у зруйнування стереотипів, що сформувалися навколо України в результаті інформаційної війни та військових дій на Сході. Але проблема полягає ще й в тому, що в разі вибору невдалої політики розвитку туризму, ціна помилки може виявитися надто високою. Тож було б доцільно вивчити успішний міжнародний досвід у питанні розвитку туристичної сфери, та втілити найбільш прийнятні моделі в українській дійсності.

Для дослідження вибрано Грузію, оскільки у 2008 році вона стикнулася з тими ж проблемами, що і наша держава, але завдяки застосуванню вдалих стратегій змогла не лише витягнути з кризи туристичну сферу, але й покращити загальний стан економіки. Дослідження передбачає аналіз досвіду Грузії у підвищенні результативності туристичного бізнесу на підставі офіційних джерел інформації, дослідження рейтингу країни на світовому туристичному ринку, що дає можливість виокремити та розглянути механізми, завдяки яким Грузія за короткий час підняла туристичну сферу з низького рівня і змогла зайняти власну нішу на міжнародному туристичному ринку.

Питання міжнародного туризму та економічної складової туристичної сфери досліджували Балабанов І.Т., Квартальнов В.А., Александрова А.Ю., Кифяк В.Ф. Розвиток туризму в Грузії висвітлено у працях Вайтершвілі Д.Л., Тамарашвілі Т., Кохабідзе Е. У той же час, не виявлено робіт, які б повноцінно відображали механізми, що були задіяні для прискореного розвитку туристичної сфери у Грузії.

Актуальність теми полягає в тому, що вона практично не досліджена, а її вивчення дає можливість виявити дієві способи розвитку туристичної галузі, які в подальшому можна застосувати для удосконалення туризму в Україні.

Метою дослідження є:

1. Аналіз проблем, з якими стикнулася Грузія на початку становлення туристичної сфери.
2. Висвітлення засобів та механізмів, за допомогою яких країна витягнула туристичну сферу з кризи.
3. Дослідження впливу розвитку туристичної сфери на економічне становище Грузії.

З причини браку наукової інформації, дані беруться, головним чином, зі статистики, матеріалів конференцій, інтерв'ю, офіційних сайтів Грузії та опитувань.

Грузія – невелика держава в Євразії, на південно-східному узбережжі Чорного моря. Гостинний народ, багата національна кухня та вдале поєднання природних і культурних ресурсів безперечно роблять Грузію привабливим експонатом на туристичному ринку. Проте неспокійна ситуація, заворушення всередині країни, війна з

Росією у 2008 році не лише спустошили державу, але й відлякали потенційних подорожуючих.

Тверезо оцінивши можливості країни, владні структури дійшли до висновку, що для відновлення економічної стабільності необхідно робити ставку на туристичну сферу, для розвитку якої є всі передумови.

Пристаюючи до роботи, влада виявила такі проблеми:

1. В результаті військових конфліктів у Абхазії та Південній Осетії значно знизилися туристичні потоки.
2. Відсутність стратегії та повноцінної державної програми розвитку туризму.
3. Слабкість інфраструктури, погані дороги, незадовільний стан існуючих курортів.
4. Мала кількість інформації про туристичні принади Грузії як всередині країни, так і на міжнародному рівні.
5. Недостатня кількість готелів, особливо 3*. Відсутність хостелів.

Задля подолання існуючих проблем було вжито наступні заходи:

1. Введено регіональні проекти з покращення якості туристичної сфери.
2. Розширення готельного господарства.
3. Покращення стану існуючих курортів та створення нових.
4. Впровадження лояльних законів та проектів як загальнодержавного, так і місцевого значення.
5. Відкриття інформаційних туристичних центрів по всій Грузії.
6. Налагодження міжнародного та внутрішнього транспортного сполучення.
7. Посилення контролю за безпекою та комфортом туристів.
8. Реставрація пам'яток та поява нових сучасних розваг.
9. Розробка ефективної маркетингової стратегії та позиціонування туристичного продукту Грузії на міжнародному рівні. У ході реалізації стратегії було визначено туристичний бренд країни, окреслено цільові ринки, на яких проводилася повномасштабна рекламна кампанія. Крім того, високу ставку зробили на просування Грузії в мережі Інтернет.

Всі проекти реалізувалися за активного сприяння з боку держави.

В результаті, у 2013 році, за результатами ВТО, Грузія стала країною з найвищими показниками темпів приросту туристичної сфери у світі.

Звичайно ж, першим індикатором успішного проведення туристичної кампанії стає приріст туристичного потоку.

За даними сайту статистики Грузії, у 2012 році приріст туристичних потоків оцінювався в більш ніж 80%, порівняно з попереднім роком. Це, в свою чергу, збільшило прибутки від галузі, завдяки чому частка туризму у ВВП почала становити 6%.

Швидкі темпи розвитку туристичної галузі привабили іноземних інвесторів. Якщо у 2011 році розмір прямих інвестицій у готельно-ресторанну галузь оцінювався у розмірі 22,7 млн доларів, то у 2014 році ця цифра виросла до 124,9 млн доларів, що становить 7% від загальної суми інвестицій. Частка вкладень у транспортно-комунікаційну сферу за цей же період зросла вдвічі.

Важливим наслідком вибору вдалої маркетингової стратегії стало завоювання нових ринків. У період з 2010 по 2014 рік туристичні потоки з Європи зросли у 2,5 рази, зі Східної Азії – у 2 рази, а з середнього Сходу – майже у 10 разів.

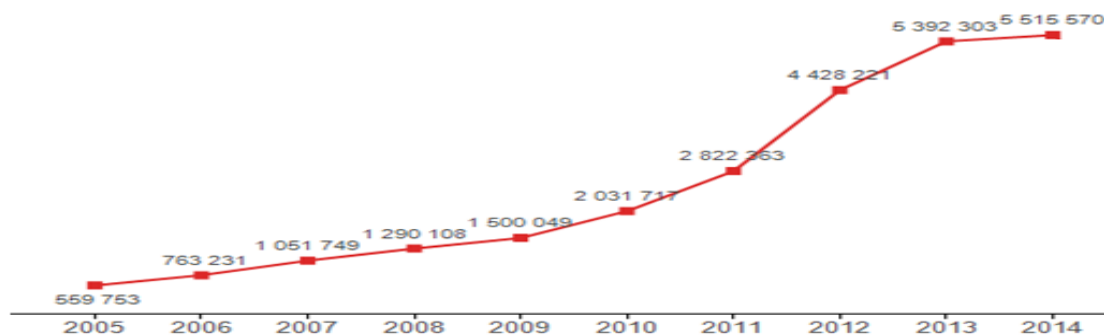

Рис.1. Туристичні потоки у Грузію по роках (за даними Національного бюро статистики Грузії)

Всесвітня туристична організація оприлюднила звіт UNWTO World Tourism Barometer (серпень 2013), в якому зростання кількості міжнародних візитерів в Грузію (за даними за 6 місяців) оцінюється, як найвищий у Центральній і Східній Європі.

Зростання кількості підприємств туристичної сфери та її комплектуючих допомогло зменшити критичність ще однієї проблеми – безробіття. Так, у періоді з 2009 до 2013 року кількість робочих місць у закладах готельно-ресторанної індустрії зросла в 2,5 рази, що допомогло працевлаштуватися 30285 особам.

У результаті політики лояльності та законодавчих ініціатив, на сьогодні Грузія посідає 15-е місце серед 189 країн за легкістю ведення бізнесу (згідно з даними Міжнародної фінансової корпорації / Світового банку).

Отже, Грузія у період 2009-2015рр. провела величезну роботу. Якщо до 2003 року про туристичну Грузію взагалі практично не знали, то з приходом президента Саакашвілі з'явилася думка, що країна зможе зацікавити не тільки внутрішніх, але й іноземних туристів. Значною мірою подолавши корупцію та пройшовши через війну, уряд Грузії почав замислюватися над тим, щоб зробити туристичну сферу одним з пріоритетних напрямків діяльності. Як бачимо, буквально за 6-7 років Грузія позбавилася від свого сумнозвісного статусу і зайняла нішу на світовому туристичному ринку. Причому, досягнувши успіху, влада не припинила підтримку туристичної індустрії, а тільки активніше зайнялася її розвитком.

Сучасна історія нашої держави на дивовижу схожа до того, що відбувалося в Грузії досить недавно. Економіка країни потроху скочується в прірву і потребує нових оригінальних підходів. Як видно з дослідження, розвиток туристичної сфери має позитивний вплив на зростання економічних показників держави, а також на покращення її міжнародного іміджу. Але в даному питанні важливу роль відіграє вибір правильної стратегії, оскільки помилок українська економіка може не витримати. Тому найкращим виходом є глибокий аналіз досвіду інших держав з метою пошуку вдалих моделей розвитку туристичної сфери.